

Mi kurimo danes tako, da gori. To je zelo preprosto. Napraviš trske, jih užgeš in nanje polagaš najprej majhna drva, potem večja in nazadnje lahko skotališ v peč celo šture, stare škatle, polomljena kolesa, prežvekanе hlače, ročice, oje, sploh vse, kar ni iz železa. Les namreč rad gori, železo pa ne in se potaji v peči.

Ko je bil moj stric še železničar, smo kurili tudi s premogom. Premog je črn kamen, ki se je skrtil pod zemljo, a so ga rudarji našli s svetilkami ter ga privlekli na beli dan. Pri železnici ga polijejo z apnom, da ni preveč črn. Premog zelo rad gori, če je v ognju. Drugače pa ni za kaj.

Zadaj za Ljubljano jim je zmanjkalo črnega kamenja. Zato sadijo tam baje mah, ki ga posuše in potem kurijo z njim. Takemu kamenju pravijo šota. V Egiptu redijo krave zato, da imajo kravjek, ki ga Egipčani nosijo na sonce in kadar jih zebe, si z njim zakurijo. Eskimi pa segrejejo led ter vročega zmečejo na ogenj. Tak led rad gori, da kar poka. Indijanci nimajo ledu, zato pa love misijonarje, ki hodijo peš iz Amerike v Azijo, ter jih položijo na ogenj, da rajši gore.

V večjih mestih kurijo danes tudi z elektriko. To je blisk, ki skače po žicah. Tak blisk ne smeš prijeti z roko, ker bi se žica utrgala in bi blisk padel na tla. Blisku, ki skače z ene megle v drugo, pravijo strela. Meglo lahko brez skrbi primemo. Strela se imenujejo tudi orožniki. Kadar se namreč bliža k naši hiši kak orožnik, pravi zmeraj naš oče:

»Gromska strela, je že tukaj!«

Elektriko delajo iz vode. V reko postavijo velika kolesa, ki sučejo vodo. Zasukana voda se navije na žico in prižiga luči, kjer je temno in se slabo vidi. Ako koga zebe, se zakadi električna po žici v peč ter jo segreje. Taka peč ima tudi števec, kjer se lahko nauče šteti tisti, ki še ne znajo in se grejejo.

Na ekvatorju ne rabijo peči in so vse prodali. Ekvator je širok pas, ki ga ima zemlja privezanega okoli trebuha. Na enem zemljevidu je ta pas črn, na drugem pa rdeč. Gospod učitelj pravi, da je vseeno, kakšen da je. Ta pas je menda tako vroč, da zbeže zamorci v senco ali pa počenejo v vodo, če ga zagledajo. Klobase pečejo zamorci kar na soncu. Zato je kurivo tam zelo poceni. Če si sonce zmisli in mrkne, ostanejo klobase surove. Takrat vlada v Afriki lakota, dokler ne vzdignejo zamorci revolucije in so klobase pečene.

Sonce mrkne takrat, če se postavi luna soncu pod nos in sicer tako, da sonce zemlje ne vidi. Takrat moramo gledati s sajastim steklom, kako sonce išče zemljo in naganja luno. Nazadnje jo sonce prežene. Tedaj se začne sonce svetiti in smejati.

Mrka je konec in sajasto steklo lahko vržemo za grm. Včasih pa se pri-
godi, da sonce pozabi pogledati v koledar in ne ve, kdaj bi mrknilo.
Takrat ga reši luna iz zadrege. Luna zapre oči in se postavi na glavo,
nam pa kaže temo. Takrat vidimo samo zemljo, če jo sploh gledamo.
Jaz zadnjega mrka nisem mogel videti, ker sem spal. Zato ne verjamem,
da je luna mrknila. Mogoče nas je samo potegnila za nos.

V starih časih so kurili tako, da so drgnili les ob les. To so delali tako
dolgo, da se je les naveličal drgnjenja in se je raje vžgal. Spekel je tistega
v roke, ki ga je drgnil in ta je začel kričati na pomoč. Potem so prišli vsi
na kup in so vrgli goreči les v dračje. Tako so dobili ogenj in so lahko
kurili.

Jaz mislim, da je moral tisti, ki je na primer hotel zakuriti za božič,
že o Vseh svetnikih začeti drgniti les. Na Miklavževo so navadno vsi po-
begnili pod mizo, ker so se bali parkeljna, in pustili les pri miru. Zato se
ni vžgal tako hitro kakor bi se moral in so pekli potice šele po božiču. Na
tepežni dan so kaj radi švigali drug drugega. Takrat so drgnili šibe ob
hlače in se je pripetilo večkrat, da so se temu ali onemu vnele hlače in je
bil ogenj takoj pri roki in pri hiši.

Tako so kurili stari narodi, ko nas še ni bilo na svetu. Stari narodi
še niso bili toliko pri pameti, da bi šli v trafiko po vžigalice. Moj oče, ki
je poznal stare narode, pravi dostikrat:

»Hrkament, so imeli včasih ljudje skisane možgane in grenko pamet!
To že danes ve vsaka kura, kako se zakuri!«

»Ni tako, dragi očka!« sem rekel jaz. »Niti naš gospod učitelj ne ve
tega! Zato pa nam je dal tako nalogo, da bi se naučil, kako se zakuri!
Zebe ga, to dobro vem! Le tega ne razumem, zakaj ne da take naloge
šolskemu slugi, ki vsak dan kuri v šoli! Kaj neki le ima za bregom?«

Šolska modrost

Kako bomo varčevali

»Dragi Tonček,« pravi mati, »odslej bomo morali zelo varčevati. Oče ne
bo več hodil v gostilno, jaz ne bom več jedla slaščic — a ti, Tonček, kako
misliš varčevati?«

»Jaz pa ne pojdem več v šolo,« se odreže sinko.

Premrzla voda

Mali Francek si umiva noge. Mati: »Kaj pa delaš? Saj imaš še nogavice
na nogah!«

Francek: »Seveda, ker je voda premrzla!«

Čudna želja

Pavlek je dobil naročilo, da mora svoji teti o raznih prilikah — zo
božič, za veliko noč itd. — poslati razglednico s čestitko. Teta se nemalo
začudi, ko dobi nekega dne meseca avgusta razglednico s sledečim voščilom:
»Ljuba tetka! Želim Ti prav vesel onebohod!«

Dvojčkova tožba

Ni prijetno dvojček biti. Ako očka ne more dognati, kateri izmed naju
je to ali ono napravil, sva vedno oba tepena. Zapisal A. Kosi.